

HÖGSKOLAN
I HALMSTAD

Hållbar turismutveckling 180 hp

KANDIDATUPPSATS

Så påverkar en travbana och dess största evenemang den regionala utvecklingen.

Exemplet Halmstadtravet och Sprintermästaren.

Richard Westergren

Examensarbete 15hp

Halmstad 2017-05-25

Abstrakt/Abstract

I den här studien undersökte skribenten hur en travbana och dess största evenemang påverkar den regionala utvecklingen med hjälp av en kvalitativ måttstock. Den eventansvarige på Halmstadtravet samt sex besökare av Sprintermästaren 2016 medverkade med information via intervjuer som tillsammans med teori och tidigare forskning bidragit till resultatet.

Intressentmodellen användes för att visa på samband mellan de olika aktörerna som påverkar eller påverkas av travbanans verksamhet. Det framkom att en travbana och dess största evenemang har en rad olika effekter på för den regionala utvecklingen, bland annat då den ökar antalet arbetstillfällen i regionen samt lockar besökare som dessutom spenderar pengar på boende, mat och dryck.

In this study, the writer examined how a harness racing track and its largest event affect regional development using a qualitative benchmark. The event manager at Halmstadtravet and six visitors of the Sprintermästaren 2016 participated in giving information through interviews that contributed to the result, together with theory and previous research results. The interest model was used to show the relationships between the various actors that affect or are influenced by the harness racing track businesses. The study found that a harness racing track and its biggest event have a variety of effects on regional development, including increasing the number of jobs in the region and attracting visitors who also spend money on accommodation, food and drink.

Key words

travsport, evenemang, regional utveckling, region, turism, harness racing, events, regional development, tourism

Innehåll

Abstrakt/Abstract	1
1.0 Inledning.....	4
1.2 Syfte och frågeställning.....	4
1.3 Definition av begrepp.....	5
1.4 Avgränsningar	5
2.0 Tidigare forskning	6
2.1 Regionalekonomiska effekter av en travbana	6
2.2 Olika sportevenemangs påverkan på regioner	7
2.3 Sport som marknadsföringsmedel.....	8
2.4 Skapandet av ett platsvarumärke.....	9
3.0 Teoretiskt ramverk	9
3.1 Intressentmodellen	9
3.2 Region	10
3.3 Regional utveckling.....	11
4.0 Metod	12
4.1 Urval.....	13
4.2 Giltighet.....	13
5.0 Resultatredovisning.....	14
5.1 Eventansvariges syn på den egna verksamheten.....	14
5.2 Eventansvariges syn på Halmstad	16
5.3 Eventansvariges syn på Sprintermästaren	18
5.4 Sprintermästar-besökarnas syn på Halmstad.....	18
5.5 Sprintermästar-besökarnas syn på Halmstadtravet.....	19
5.6 Sprintermästar-besökarnas syn på Sprintermästaren.....	21
6.0 Analys och slutsatser.....	24
6.1 Inledning.....	24
6.2 Vad har Halmstadtravet och dess besökare för syn på anläggningens påverkan på den regionala utvecklingen?.....	25
6.3 Vad har Halmstadtravet och dess besökare för syn på Sprintermästarens påverkan på den regionala utvecklingen?.....	26
6.4 Framtida forskning	28
Källmaterial	29
Tryckta källor	29

Webbsidor	31
Bilaga 1 Intervjufrågor till den eventansvarige på Halmstadtravet.....	32
Bilaga 2 Frågor till Sprintmästar-besökarna	33

1.0 Inledning

Halmstad hamnar ofta högt upp på listan i omröstningar om vilken som är Sveriges bästa sommarstad.¹ Det visade sig även att Halmstadtravet är en uppskattad travbana ute i trav-Sverige vilken samtliga Sprintermästar-besökare som intervjuades i den här studien ansåg. Sprintermästaren är ett av trav-Sveriges största evenemang och lockar årligen tusentals besökare till Halmstad under de dagar meetinget pågår.² Sprintermästaren äger rum i början av juli varje år. Sportturism är dessutom en av de snabbast växande typerna av specialiserad turism.³ Studier har gjorts som visar på den regionalekonomiska effekten samt den turistekonomiska effekten av en travbanas verksamhet. Den rapporten fastställde bland annat att de långväga gästernas konsumtion av mat och dryck i samband med travbesök var betydligt högre än bland lokala besökarna.⁴ Det finns också studier som har visat på att om marknadsförare av turism vore skickligare på att upptäcka de faktorer som påverkar sportturisters val av resmål och de ekonomiska förutsättningarna som genereras av dessa resenärer så hade de bättre kunnat hantera dessa faktorer för att öka antalet besökare vilket i sin tur skulle skapa mer intäkter samt en långsiktig ekonomisk påverkan på regionen tack vare ett ökat antal arbetstillfällen.⁵

Med detta som bakgrund ansågs det relevant och intressant att undersöka en travbanas och dess största evenemangs effekter på den regionala utvecklingen med en mer kvalitativ måttstock, vilket är något som inte gjorts tidigare i motsats till *Regionalekonomisk betydelse av travsporten* av Heldt som använde sig av en kvantitativ metod och enbart räknade siffror.⁶

1.2 Syfte och frågeställning

Det övergripande syftet med denna uppsats är medverka till att skapa en inblick i hur travbanan och dess besökare ser på på hur travbanans verksamhet, med fokus på det största evenemanget Sprintermästaren, påverkar det omkringliggande samhället och turistnäringen i

¹ Nilsson, 2014, Troff 2015.

² Daresjö, Jeanette, Eventansvarig, Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

³ Alexandris & Kaplanidou, 2014 S. 125.

⁴ Heldt, 2004 S. 20.

⁵ Roche, Spake & Joseph, 2013 S. 152.

⁶ Heldt, 2004.

regionen, samt skapa en påvisa sambandet mellan dessa aspekter genom att tolka och analysera det som framkommer under undersökningen med fokus på regional utveckling.

Frågeställningarna ser ut som följer:

- Vad har Halmstadtravet och dess besökare för syn på anläggningens påverkan på den regionala utvecklingen?
- Vad har Halmstadtravet och dess besökare för syn på Sprintermästarens påverkan på den regionala utvecklingen?

1.3 Definition av begrepp

ATG: Aktiebolaget Trav och Galopp är i nuläget det enda spelbolag i Sverige som har tillstånd att bedriva spel på trav och galopp.⁷

Svensk Travsport: Huvudorganisationen för den svenska travsporten. Äger även 90 procent av aktierna i ATG (Svensk Galopp äger resterande 10 procent).⁸

V75: Tävlingsdagar där Sveriges bästa hästar och kuskar tävlar där det gäller att hitta vinnaren i minst fem av sju lopp, därav namnet V75.⁹ V75 är dessutom den spelformen i Sverige som omsätter näst mest pengar.¹⁰

Totopersonal: Personal som jobbar på travbanan med att ta emot spel.

1.4 Avgränsningar

Studiens omfång avgränsas till Halmstadtravets och dess största evenemangs, Sprintermästarens påverkan på regionen med fokus på olika intressenters synsätt på dessa effekter. För att få en insyn i travbanans synsätt på hur deras verksamhet och evenemang influerar regionen och dess utveckling intervjuades den eventansvarige eftersom denne ansågs ha bäst övergripande översikt över detta samt är ansvarig för just evenemangen vilket denna

⁷ ATG Tillsammans, 2016, Hämtad 2017-05-23.

⁸ Svensk Travsport, 2016, Hämtad 2017-05-23.

⁹ Svensk Travsport, 2017, Hämtad 2017-05-23.

¹⁰ ATG Tillsammans, 2016, Hämtad 2017-05-23.

studie delvis fokuserar på. För att ge besökarnas perspektiv på Halmstadtravet i allmänhet och Sprintermästaren i synnerhet intervjuades personer som besökte Sprintermästaren 2016 samt dessutom åkte mer än tio mil för att besöka evenemanget. Det ansågs mer intressant vad långväga gäster hade för syn på travbanan och turistnäringen i regionen tack vare att en tidigare studie, *Regionalekonomisk betydelse av travsporten* av Tobias Heldt visade på att de långväga gästerna spenderade betydligt mer pengar än de lokala besökarna när de besökte ett travevenemang.¹¹

2.0 Tidigare forskning

2.1 Regionalekonomiska effekter av en travbana

Rapporten *Regionalekonomisk betydelse av travsporten* som är skriven av Tobias Heldt ger en bild av de ekonomiska effekterna en travbana har på en mindre region, exemplifierat i det fallet av Dalatravet i Rättvik. Studien visar att travsportens effekter kan delas upp i en direkt ekonomisk effekt samt i en evenemangsekonomisk effekt baserat på en rad olika delkomponenter. Därefter uppskattade han den regionalekonomiska effekten genom att urskilja hur stor del av de ekonomiska aktiviteterna som är ett nytillskott till regionen, till exempel den turistekonomiska effekten. Turister som reser in till regionen genererar ett tillskott i den lokala ekonomin i och med deras konsumtion i samband med besöket. I hans studie är turister definierade som personer som har rest mer än 10 mil vilket 42,5 procent av travbanebesökarna kunde kategoriseras som. Metoder som användes var insamling av registermaterial, intervjuer och enkätundersökningar.

En viktig fråga som användes för att fastställa den turistekonomiska effekten var att ta reda på besökarnas reseanledning, det vill säga om besöket på travbanan var anledningen till att resenären åkte till Rättvik eller om denne hade besökt orten ändå. Till exempel räknades dagsturisters hela konsumtion in, medan sommargäster som stannade under en längre tid i Rättvik; då räknades enbart den konsumtion som skedde på travbanan in, i de fall där travets tävlingar innebar en extra dag i regionen räknades hela dygnskonsumtionen in i den turistekonomiska effekten. I rapporten fastställdes det bland annat att turisternas konsumtion av mat och dryck var betydligt större än hos de lokala besökarna. Andra intressanta resultat

¹¹ Heldt, 2014 S. 13.

var att Dalatravet i Rättviks travsportsevenemang uppskattades generera en omsättning på 29 miljoner kronor varav 11,1 miljoner av dessa är ett tillskott till den regionala ekonomin i skepnad av turistekonomisk effekt. Det kan också tilläggas travsportens sammanlagda regionalekonomiska effekt beräknades uppgå till i underkant 31,1 miljoner kronor vilket kan omräknas till ungefär 36 helårsverken.¹²

2.2 Olika sportevenemangs påverkan på regioner

I *Promoting tourist destinations through sport events – The case of Braşov* författad av Adina Nicoleta Candrea avhandlas hur att ett sportevenemang, i det fallet vinterupplagan av European Youth Olympic Festival, kan främja en ort. Braşov arrangerade specifika delar av tävlingarna samt invignings- och avslutningsceremonin medan närliggande orter var medarrangörer och var värd för andra delar av tävlingsprogrammet. Candrea listar en rad positiva effekter värdskapet kan medföra för Braşov både som stad men även som turistdestination: Till exempel ökad efterfrågan hos lokala företag i form av hotellbokningar, restaurangbesök och transporter med mera. Hon menar också för att få nå största möjliga framgång med arrangemanget att det är viktigt för intressenterna att paketera produkten rätt; genom att marknadsföra sig gentemot rätt kundgrupp (turister som lockas av sådana här evenemang), ha en lämplig prisbild samt ett välfungerande samarbete med övriga turism- och samhällstjänster.¹³

Rapporten *Skidskytte-VM 2008 – Effekter av Vinterfestivalen och Biathlon 2008* av Anders Gunnervall och Robert Pettersson redogör för just effekterna av skidskytte-VM 2008 som arrangerades i Östersund. I studien framkom det att arrangemanget påverkade samtliga branscher i kommunen, det fanns både positiva och negativa effekter. De fyra branscher som påverkades mest var hotell/logi, transport/kommunikation, restaurang och handel. De företag som hade fler förfrågningar/beställningar/kunder var i regel de turismrelaterade branscherna. De branscher som upplevde bäst resultat i samband med mästerskapet var hotell/logi, restaurang och transport/kommunikation. Medan vissa restauranger drog nytta av att skidskytte-VM arrangerades i Östersund så förlorade faktiskt andra på det. Slutligen var det

¹² Heldt, 2014 S. 4, 9, 10, 11, 17, 18, 20, 25.

¹³ Candrea, 2010 S. 63, 64.

en stor majoritet av de lokala företagen som ansåg att Östersund bör satsa på att anordna fler stora evenemang i framtiden.¹⁴

I artikeln *Marketing Sport Event Tourism: Sport Tourist Behaviors And Destination Provisions* av Kostas Alexandris och Kyriaki Kaplanidou behandlas hur sportturism vuxit fram till ett viktigt verktyg som kan bidra till orters utveckling. Enligt Alexandris och Kaplanidou är sportturism en av de snabbast växande formerna av av specialiserad turism.¹⁵

2.3 Sport som marknadsföringsmedel

I *A model of sporting event tourism as economic development* av Sarah Roche, Deborah F. Spake och Mathew Joseph avser författarna klargöra vilka faktorer som påverkar sportturister vid deras val av resmål. De tar upp aspekter som bland annat väder, säkerhet, priser och matutbud men även andra beståndsdelar som ”joint marketing”; där de menar att arrangörer av evenemang och andra aktörer kan dra nytta av varandra. Deras slutsats var att om marknadsförare av turism vore skickligare på att urskilja de faktorer som påverkar sportturisters val av resmål samt de ekonomiska förutsättningarna som genereras av dessa resenärer så hade de bättre kunnat hantera dessa aspekter för att öka antalet besökare, generera mer intäkter samt skapa en långsiktig ekonomisk påverkan i regionen genom ökad sysselsättning.¹⁶

Dieter K. Müller behandlar i *Sportturism – En lösning på glesbygdens strukturproblem* hur de norrländska kommunerna marknadsför sin sport för turister. Bland annat analyserade Müller kommuners turistbroschyrer och utgick från att undersöka hur ofta dessa nämner ordet sport. Då kom han fram till att det endast var två av sju kommuner av de han undersökte som marknadsförde sig med någon typ av sportturism medan de andra istället valde att rikta in sig mot naturturism. Sporten hade endast en liten betydelse för turismen för orten hos de övriga kommunerna Müller undersökte. Författaren drog också slutsatsen att i de kommuner där sportturism varit inkluderat i den lokala turismsatsningen har utfallet varit positivt. Vidare skriver han att dessa orter har potential till fortsatt utveckling inom området och kanske till och med få nationell betydelse inom detta.¹⁷

¹⁴ Gunnervall & Pettersson, 2008 S. 56, 57, 60.

¹⁵ Alexandris & Kaplanidou, 2014 S. 125, 126.

¹⁶ Roche, Spake & Joseph, 2013 S. 149, 150, 152.

¹⁷ Müller, 2007 S. 38, 39, 40.

2.4 Skapandet av ett platsvarumärke

Magisterexamensarbetet *Dr. Jekyll & Mr. Hyde – En platsidentitets omvandling* författad av Henrik Johansson och Malin To ämnar belysa hur platser kan särskilja sig genom att arbeta med faktorer som inflytande, uppmärksamhet, företag, marknader samt evenemang; eftersom enligt författarna har konkurrensen mellan olika städer ökat på senare tid på grund av globaliseringen. Författarna menar att platsernas uppgift har skiftat fokus till att bygga sig ett varumärke. Platsen som undersöktes var Rosenlund i Göteborg som haft ett skamfilat rykte på grund av bland annat prostitution och upplevd otrygghet. De genomförde en fallstudie i samband med projektet ”Ett blomstrande Rosenlund” vilket iscensattes av en rad olika av Göteborgs olika intressenter som till exempel förvaltningar, nämnder och fastighetsägare. Slutsatserna som drogs var bland annat att det förekom en politisk närvaro under hela projektet men att den strikta styrningen där andra intressenter inte inkluderades i besluten som förekom i begynnelsen lättades under tiden. Det genomfördes ombyggnationer i området och det tillkom nya intressenter vilket medförde ett ”ansiktslyft” för Rosenlund vilket också gjorde att platsen blev attraktivare tack vare projektet och dessutom ökade tryggheten i området även om det upptäcktes oförutsedda effekter som påverkar platsvarumärket.¹⁸

3.0 Teoretiskt ramverk

3.1 Intressentmodellen

Intressentmodellen användes i den här undersökningen, vilket är en teori som i grunden utvecklats för att redogöra för förhållandet mellan företag och dess viktigaste intressenter men kan även appliceras på andra mänskliga verksamheter; i det här fallet är det en ideell förening i form av Halmstadtravet som undersöks. Modellen var relevant för den här studien för att visa på samband mellan de olika intressenterna och för att tydliggöra hur allt hänger ihop. En intressent definieras som en aktör som berörs av verksamheten eller som kan influera den på något sätt. Några karaktäristiska intressenter är ägarna, leverantörerna, finansierarna, kunderna, de anställda och så vidare. Trots att det kringliggande samhället, den lokala miljön och framtida generationer inte är aktörer per definition räknas även de till intressenterna.¹⁹

¹⁸ Johansson & To, 2016 S. 1, 3, 4, 5, 13, 34, 35.

¹⁹ Borglund, De Geer, Sweet, Frostenson, Lerpold, Nordbrand, Sjöström & Windell, 2012 S. 34, 35.

Eftersom det är en förening som undersöks har därför ”företag” bytts ut mot ”förening” i beskrivningen. Föreningen är beroende av intressenterna och detta är även omvänt. Det anses viktigt att vårda relationen med intressenterna eftersom att de är fundamentala för verksamheten och detta är något som många svenska företagsledare har tagit fasta på.²⁰ Från föreningens synvinkel är det av stor vikt att bedöma vilka intressenter som har en stor påverkan på dem i vissa perioder och inom vissa områden. En metod att bedöma detta är att bredda betydelsen av intressenter genom att begripa att både direkta samt indirekta förhållanden till intressenter kan vara fundamentala för föreningen.²¹ Numera avbildas vanligen intressentmodellen efter en spindelnätsliknande form med företaget (i det här fallet föreningen) i centrum med ringar utanför med olika intressenter samt pilar som går ut från föreningen och mellan de olika intressenterna som visar att intressenterna har en relation till varandra och inte bara till aktören i centrum.²²

3.2 Region

Region är ett begrepp som är frekvent förekommande i samhällsdebatter gällande utveckling idag. Det finns flera olika definitioner av begreppet och forskarna har inte enats om någon enhetlig definition. Bland annat finns det administrativa regioner som i regel har en politisk och en historisk bakgrund, influerade av ett flertal olika faktorer. Naturliga gränser har spelat en avgörande roll vid gränsdragningen för administrativa regioner, det har även befolkningens utspridning baserad på faktorer som etnicitet och kultur. Den här gränsdragningen bygger ofta på relationer som inte längre är aktuella.²³ Exempel på administrativa regioner är kommuner och län.²⁴ Eftersom den här gränsdragningen anses vara förlegad av många valdes en annan, mer aktuell, definition av begreppet region. Valet föll därför på så kallade lokala arbetsmarknadsregioner vilket är en form av funktionell region. Denna definition av region utgår från hur människor rör sig; genom pendling till arbetet, fritid och handel, samt vad de uppfattar som sin region; det är dessa aspekter som tillsammans ligger till grund för regionens

²⁰ Borglund, De Geer & Hallvarsson, 2009 S. 64, 65.

²¹ Grafström, Göthberg, Windell, 2015, S 104.

²² Borglund, De Geer, Sweet, Frostenson, Lerpold, Nordbrand, Sjöström & Windell, 2012 S. 36.

²³ Statistiska Centralbyrån, 2010, S 20, 21.

²⁴ Christensen, Kempinsky, 2004 S. 26.

geografiska gränsdragning.²⁵ ²⁶ I Halmstadsregionen ingår även kommunerna Laholm och Hylte enligt ramverket för denna definition.²⁷

3.3 Regional utveckling

Regional utveckling är svårdefinierat men en målande och bra beskrivning författaren fann lyder som följer:

Begreppet regional utveckling kan definieras som något som upprätthåller villkor och institutioner som medverkar i att hjälpa befolkningen, detta genom att stödja förverkligandet av de olika funktioner och förmågor vi människor har i samhället.²⁸

Att lokal arbetsmarknadsregion som definitionen av en region har använts i det här arbetet stämmer väl in med synsättet att regional utveckling främst influerar invånarna samt platser i regionen.²⁹ Det är således mer intressant för den här studien eftersom det är just travbanans verksamhet och dess evenemangs påverkan på platser och invånare som har studerats och inte exempelvis på Hallands län som är ett geografiskt avgränsat område. Studeras regional utveckling ur ett kvantitativt perspektiv är det hårda siffror som gäller, till exempel tillväxttakten på bruttonationalprodukten (BNP) per person, antal nya jobbtilfällen, ökad produktion eller antal nyetablerade företag. Medan om det studeras ur ett kvalitativt perspektiv (som i den här studien) avser bland annat aspekter som hållbarhet (ekonomisk, social, miljö), olika former av tillväxt, typer av- samt kvaliteten på jobbtilfällen och social mångfald bland nya företag. Det kvalitativa tillvägagångssättet fokuserar på subjektiva problem präglade av specifika principer och värden av lokal- och regional utveckling socialt fastslagna i kontext inom särskilda plateser och regioner inom en bestämd tidsram.³⁰

²⁵ Statistiska Centralbyrån, 2010, S 21.

²⁶ Christensen, Kempinsky, 2004 S. 26.

²⁷ Statistiska Centralbyrån, 2015 S. 60.

²⁸ Udd, 2015, S 15.

²⁹ Udd, 2015, S 15.

³⁰ Pike, Rodriguez-Pose & Tomaney, 2007 S. 1260.

4.0 Metod

I detta kapitel beskrivs hur uppsatsen genomfördes. Vidare argumenteras det för de valda metoderna. Uppsatsens avsikt är att undersöka hur Halmstadtravets och dess största evenemang, Sprintermästaren, påverkar den regionala utvecklingen. Studien är en teorikonsumerande fallstudie, det vill säga att det primära är föremålet för studien och inte själva teorin.³¹ Att det är en fallstudie framgår av att Halmstadtravet och Halmstad enbart är en travbana samt en destination bland flera andra och är således endast en liten del av ett större förlopp, det är med andra ord inte säkert att det ser likadant ut på andra destinationer med travbanor.³² Studien som genomfördes är kvalitativ med semistrukturerade intervjuer där det lämnades stort utrymme åt intervjuobjektet att utforma sina svar som denne vill samt att det ställdes följdfrågor när detta ansågs vara på sin plats. Empirin analyserades sedan med hjälp av frågeställningarna som teman. När empirin tolkades applicerades det teoretiska ramverket med intressentmodellen, regionen och den regionala utvecklingen för att få reda på hur Halmstadtravet och Sprintermästaren påverkar den regionala utvecklingen, detta styrktes även med hjälp av tidigare studier. Dessutom lades det stor vikt vid källornas tillförlitlighet och dessa granskades noga med ett kritiskt förhållningssätt.

Anledningen till att en kvalitativ metod valdes var för att det fundamentala ansågs vara vad arbetet ville ha sagt samt vilken forskning den bidrog till. Det var viktigt att samtalet flöt på och att det inte liknade något förhör då målet inte var att ställa respondenten till svars.³³ Om respondenten ges fria tyglar medför detta att han eller hon kommer att komma in på viktiga och intressanta ämnen. Detta innebär att intervjuaren på sätt och vis tappar kontrollen över intervjun men förtjänsten ligger i att information som intervjuobjektet anser är relevant framkommer.³⁴ Intervjuerna spelades in med hjälp av mobiltelefon och transkriberades därefter eftersom det då är betydligt mindre risk att respondentens svar förvrängs.³⁵ Intervjun med den eventansvarige på Halmstadtravet tog ungefär 30 minuter medan intervjuerna med Sprintermästar-besökarna varade från drygt 10 till uppemot 20 minuter. Detta får anses som

³¹ Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Towns, & Wängnerud, 2017 S. 43.

³² Ejvegård, 2009 S. 26.

³³ Alvehus, 2013 S. 23, 83.

³⁴ Bryman, 1997 S. 59.

³⁵ Alvehus, 2013 S. 85.

relativt korta intervjuer men eftersom det var ett begränsat område som undersöktes så räckte detta till för att få fram relevant material.³⁶

4.1 Urval

I denna uppsats bestod urvalet av dels evenemangsaktören, det vill säga Halmstadtravet och den mest lämpliga därifrån att besvara det som undersöktes ansågs vara den eventansvarige eftersom deras största evenemang Sprintermästaren var i fokus i arbetet. I övrigt gjordes urvalet efter ett kriterieurval, vilket går ut på att respondenterna väljs efter vissa kriterier. Det är fundamentalt att inte ha för många och specifika kriterier, då löper man en risk för att urvalet blir för smalt.³⁷ Kriterierna som användes i den här uppsatsen var att respondenten besökt Sprintermästaren 2016 samt hade åkt mer än tio mil för att besöka evenemanget. De långväga gäster som inte besöker Halmstadtravet till vardags var mest intressanta för den här studien eftersom en forskare i en tidigare studie använde sig av besökare som åkt mer än tio mil för att uppskatta den turistekonomiska effekten med en kvantitativ måttstock, den här studien eftersträvar dock mer kvalitativa värden.

4.2 Giltighet

I en kvalitativ studie är målsättningen att påträffa skeenden, att tolka och begripa betydelsen av den subjektiva världen som en person upplever den, att ge en bild av uppfattningar eller en kultur. Validitet i en kvalitativ studie gäller i regel att det ska genomsyra hela undersökningsprocessen i dess samtliga delar. I datainsamlingen hänger detta samman med hur forskaren lyckas anskaffa sig material för att utföra en tillförlitlig tolkning av den studerades subjektiva värld. Validiteten i en kvalitativ studie kopplas också samman med hur forskaren förmår frambringa det som är flertydigt och eventuellt motsägelsefullt. De tolkningar som formuleras spelar en vital roll för validiteten, det gäller även att forskaren kan formulera tolkningarna på ett sådant vis att syftet med dem är greppbara. En forskare måste således vara anpassningsbar under en kvalitativ forskningsprocess eftersom de är unika och det finns inte några fastställda regler för att klargöra validiteten. I kvalitativa studier anses reliabilitetsbegreppet vara så närbesläktat med validitetsbegreppet att man ofta inte använder

³⁶ Kylén, 2004 S. 18.

³⁷ Suji, 2011 S 69.

sig av det.³⁸ Uppsatsens validitet får anses vara god eftersom den eventansvarige rimligen borde vara den person som har bäst insyn i Halmstadtravets evenemang. Givetvis finns det en risk att någon i en sådan position vill ge en förskönande bild av den egna verksamheten men denna risk minimerades genom att även besökare av Sprintermästaren utan egenintresse i banans verksamhet intervjuades, detta är en form av så kallad triangulering; vilket innebär att material söks hos flera olika källor för att skapa validitet till arbetet.³⁹

5.0 Resultatredovisning

Resultatet från intervjuerna presenteras i detta kapitel utifrån olika teman för att det ska bli mer lättöverskådligt för läsaren. Resultaten som framkommer är en komposition av de svar som respondenterna gett strukturerat utefter de teman som författaren valt.

5.1 Eventansvariges syn på den egna verksamheten

Halmstadtravet är precis som alla andra svenska travbanor en ideell förening som ägs av ett travsällskap och egentligen bara behöver gå +/-0 men målsättningen är ändå att uppvisa ett gott resultat gentemot medlemmarna samt styrelsen.⁴⁰ De är sju och en halv personer som arbetar på själva anläggningen: Fyra stycken som är där till vardags, en VD som är där på halvtid, en person som har hand om ungdom- och utbildning samt två vaktmästare och utöver det två banskötare som inte är fast anställda. Många av dem har arbetat där i många år och stämningen beskrivs som god. Visionen är att ha ytterligare ett stort evenemang, utöver Sprintermästaren, vilket är det enda riktigt stora de har under året. Däremot förefaller hon tillfreds med antalet V75-dagar per år, fyra till antalet, vilket av statistiken att döma är de dagar det går att locka publik på i övrigt.⁴¹ V75-dagarna är dessutom de tävlingsdagar där det framför allt går att locka som reser längre vilket följande svar, på frågan ”Är det en stor andel av era besökare som kommer från andra städer?” vittnar om:

³⁸ Patel, Davidson, 2011, S 105, 106.

³⁹ Patel, Davidson, 2011, S 107, Svensk Travsport, 2016, Hämtad 2017-05-12.

⁴⁰ Svensk Travsport, 2016, Hämtad 2017-05-12.

⁴¹ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21, Svensk Travsports Årsstatistik 2016, 2017 S. 55, 56.

Ja, det är det, framför allt under sommarperioden. Och som sagt man har gjort någon statistik där att cirka 10–14 mil kör man om man har häst till start och kommer och tittar på hästen och besökare runt 4 mil så det sträcker ju sig upp till Falkenberg och ner till Laholm och där, Båstad. Det är vardagspubliken, och V75-publiken reser längre och Sprintermästaren är ju hela trav-Sverige.⁴²

Hur de anställda uppfattas samt besökarnas upplevelse är något som prioriteras och faktorer som tillsammans skapar ekonomisk vinning enligt den eventansvarige:

Hur våra anställda ska uppfattas är extremt viktigt, de ska uppfattas som glada, säljande och trevliga och hjälpsamma. Vi har ju ett incitament som gäller för alla travbanor i Sverige där man måste prestera för att få en påse pengar av ATG och då är det NKI, Nöjd Kund Index och då är det väldigt viktigt man ser den här röda tråden så man måste vara tillmötesgående när folk kommer hit och vi har valt att all vår personal ska ha gemensam klädsel, se snygga och trevliga ut och framförallt då vara säljande och glada.⁴³

Just nu då i och med att vi har det här incitamentet så är besökarnas upplevelse extremt viktigt, det ger ju ekonomi i slutändan. För ju mer folk. Ju fler som kommer hit då och är nöjda så får ju vi mer i vår påse pengar av NKI. 2015 då så blev vi ju på plats tre i Sverige så det betyder ju ändå att vi har gjort någonting som är bra i alla fall. [...] Så besökarna är jätteviktigt att dem är glada när de går härifrån. Och det är ju såna där små saker som vi gör, nu på vintern har vi gjort alltifrån att ha en godisskål vid totokassorna, där är marschaller när folk går hem och har lite erbjudande så att man ska vara glad. [...]⁴⁴

Däremot är det svårt att locka folk till vardagstävlingar och de svenska travbanorna är föråldrade som evenemangsarenor.⁴⁵ Vardagstävlingar är det främst stamkunder som besöker, med vissa undantag för om det är någon speciell häst som startar eller om det är något speciellt evenemang som, t.ex. tjejkvällar. Halmstadtravet är inget undantag, vilket bland annat följande replik tyder på:

[...] Beläggningsen på tävlingsdagar minskar eller är stabil kan man säga, det är ju ingen ökning på publiken och det är ju klart att vi jobbar för. TV har ju tagit väldigt mycket andelar och ATG Live, folk sitter hemma, det gör dem ju. Det är svårt att få hit besökare och framför allt då under vinterperioden. Man vet ju själv när man ska titta på något uteevenemang och det är dåligt väder eller kallt då stannar man gärna hemma och kan man då se det på datorn eller TV:n så är det klart att folk stannar hemma så det är en svår nöt att knäcka men ATG har ju satsat ett par år på att utveckla spelet via media. Allt från TV-tid till positioneringssystemet så att många gånger är det ju lätt, även för oss som är här och jobbar och som kan det så är det lättare att titta på TV också. Man får mycket information på TV. [...] våra anläggningar är byggda på 60 och 70-talet så det är ju stora block som är till för spel på banan bara ju men utvecklingen har

⁴² Daresjö, Jeanette, Eventansvarig Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

⁴³ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

⁴⁴ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig Halmstadtracet, Intervju 2016-03-21.

⁴⁵ Svensk Travsports Årsstatistik 2016, 2017 S. 55, Banornas Uppdrag, 2014, S 9.

ändats så kanske vi inte riktigt har anläggningen som är anpassad till dagens miljö. Men det är så stora kostnader så travbanorna kan inte göra mycket mer än små finjusteringar.⁴⁶

Marknadsföringen har förändrats på senare år, men man försöker rikta in sig på att utvecklas på Twitter, Facebook i Instagram, bland annat eftersom marknadsföringen där är gratis. Dessutom får de medel av ATG att marknadsföra sig för och får draghjälp av dem vid större evenemang som V75. Tidigare annonserade man mer i lokalpressen men med tanke på kostnaden där har man gått ifrån det mer och mer, därtill finns det undersökningar som tyder på i att i synnerhet till vardagstävlingar gör annonser i lokalpressen ingen större nytta utan är man travintresserad så känner man ändå till detta, bland annat via ATG.se. Man marknadsför sig också vid Halmstad Arena och nyttjar deras arenaskylt eftersom det är mycket biltrafik där, samt använder pelare på stan. På sommaren finns man också med i campingfoldrar, i synnerhet i närområdet.⁴⁷

5.2 Eventansvariges syn på Halmstad

Den eventansvarige har en positiv inställning till turistnäringen i Halmstad och beskrev den på följande sätt:

Turistnäringen tycker jag är bra, Halmstad ligger ju i topp i många listor som publiceras och när det gäller travet har vi enormt många som kommer hit under sommaren framför allt. [...] och på V75 på sommaren har vi cirka 12 000 på torsdagen och 14 – 15 000 på lördagen, mycket hotell är uppbokade och vi har själva i stort sett hela hotell Tylösand där vi har våra sponsorer och hästägare, tränare, skötare som bor där. Sprintermästaren är ju ett av trav-Sveriges största meeting.⁴⁸

Att stora sportevenemang likt den eventansvarige var inne på ovan har positiva effekter på turistnäringen på orten finns det flertalet studier som indikerar.⁴⁹

Halmstadtravet skapar många arbetstillfällen i regionen både indirekt och direkt. Indirekt i och med att deras proffstränare har 700 hästar i träning och deras amatörtränare någonstans mellan 300 och 400 hästar, sammanlagt cirka 1000 hästar som är i träning hos Halmstadsregistrerade tränare.⁵⁰ En travhäst i proffsträning bidrar bland annat till att skapa

⁴⁶ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

⁴⁷ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

⁴⁸ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

⁴⁹ Candrea, 2010 S. 63, 64, Gunnervall & Pettersson, 2008 S. 56, 57, 60.

⁵⁰ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

sysselsättning för hästskötare, hovslagare, veterinärer, transportörer, foderförsäljare för att nämna några yrkesgrupper.⁵¹ I stallen, det vill säga bland hästskötarna varierar det var folk kommer ifrån eftersom de i regel vill resa runt och förkovra sig bland olika travtränare.⁵² Direkt i och med att de har fast anställda på själva kontoret, där de uteslutande använder sig av lokal arbetskraft, därtill tillkommer det totopersonal och funktioner de dagar det körs tävlingar.⁵³ Antalet arbetstillfällen ökar dessutom vid större evenemang vilket följande svar tyder på:

[...] och när det gäller Sprintermästaren och stora evenemang så klarar vi inte den personalen själva utan då tar vi in från andra banor så hjälper Jägersro- och Åby- och Axevalla-personal oss lika väl som vi hjälper dem på deras stordagar så då nyttjar vi varandras totopersonal främst och lite funktionärer också.⁵⁴

Halmstadtravet bidrar som synes med arbetstillfällen men samarbete med medaktörer är fundamentalt för travets verksamhet, framför allt med kommunen men även med andra aktörer enligt den eventansvarige:

[...] Framför allt tycker jag att det viktigt är att ha med sig kommunen, för jag menar kommunen måste ju stötta med i och med att vi har en så stor arbetsplats så ligger det ju i kommunens intresse också att ha en bra relation med oss så definitivt ja. Och det är klart att sponsorer och samarbetspartners ger klirr i kassan så det behöver vi ju också ha, definitivt.⁵⁵

Man samarbetar med flera lokala aktörer på olika nivåer, en stor samarbetspartner är teknikföretaget Linson från närbelägna Åled, som har hand om tekniken på de flesta svenska travbanorna men man anser att det är positivt att teknikföretaget är lokaliserat i regionen. Det bedömdes som relevant att fråga om det fanns någon förbättringspotential i samarbetet med medaktörerna varpå följande svar gavs:

Det är klart att man alltid vill utöka det; definitivt och nu framförallt när det är mer trav i TV och på våra datorer så är det kanske lättare för oss också att sälja in sponsorskap och samarbetspartners för de syns extremt mycket i TV till en ringa kostnad. Sen så vill man ju inte ha en anläggning heller som är helt nerkletad utav sponsorer utan vi har ju valt att ha våra runt i kurvorna och så lite punktliga på innerplan så att de verkligen syns så att de inte går bort i den stora mängden.⁵⁶

⁵¹ Heldt, 2014 S. 13.

⁵² Daresjö, Jeanette, Eventansvarig Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

⁵³ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

⁵⁴ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

⁵⁵ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

⁵⁶ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig, Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

5.3 Eventansvariges syn på Sprintermästaren

Sprintermästaren är Halmstadtravets överlägset största evenemang då man har ungefär 12 000 besökare på torsdagen då Sprintermästaren körs och 14–15 000 besökare på lördagen då det är Stosprintern och V75. Sprintermästar-meetinget lockar besökare från hela trav-Sverige.⁵⁷ En viktig faktor för Sprintermästaren är enligt den eventansvarige vädret:

Så en, det vet man ju inte om ett Sprintermästar-meeting som regnar bort om man säger så, då kanske man inte får så bra NKI så vi är ju väldigt angelägna om att vi ska ha sol, lagom med sol, kanske inte så mycket sol som det var förra året. Då var det extremt varmt.⁵⁸

Det finns studier som pekar på att just vädret är en avgörande faktor vid sportturisters val av destination, det är till och med en större faktor för dem än för icke-sportturister.⁵⁹ De har däremot inte upplevt att de nått taket för besökarantal vid något evenemang ännu understryker den eventansvarige:

Nej, det har vi inte, vi har 15 000 som publikrekord och det klarade vi utan problem. Det är klart att det blir kö på toaletter och matställen och spelet klarar vi, vi har ju över hundra kassor plus att folk spelar på mobilerna så det klarar vi. Vad vi vet än så länge har vi inget tak men det hade varit kul som första travbana att sätta lapp på luckan ”fullsatt kom tillbaka en annan dag” men det har vi som sagt inte upplevt än.⁶⁰

5.4 Sprintermästar-besökarnas syn på Halmstad

Den allmänna uppfattningen bland respondenterna om turistorten Halmstad var i stort sett uteslutande positiv. Den gängse uppfattningen om Halmstad är att det är en sommaridyll dit man åker för att sola och bada och stadens förmåga att ta emot stora mängder turister uppskattades också. En av respondenterna angav rentav att orten var en stor faktor i valet av resmål, på frågan ”Vad var det som lockade dig till just Sprintermästaren?” svarade hon följande:

Det var en bra fråga, det är jättelångt för mig känns det som men jag har alltid velat åka eftersom det verkar otroligt trevligt med väder och lite så här åka och bada lite. Lite mer av allting. Eftersom det är

⁵⁷ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig, Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

⁵⁸ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig, Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

⁵⁹ Roche, Spake & Joseph, 2013 S. 150, 151.

⁶⁰ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

två dagar får man semesterdagar däremellan. Jag tror för att det blir lite mer som en weekendresa liksom. En lite längre travtripp så.⁶¹

Och fick därefter följdfrågan: ”Själva orten lockar lite också alltså?” vilken besvarades på följande sätt:

Ja, men precis, hade det varit trav torsdag-lördag i Pajala i november då hade inte känts lika lockande naturligtvis. Förutom att det är bra tävlingar liksom men att man får ett par bra dagar på, relativt sett, en semesterort liksom. Sen har det kanske nog också att göra med att mina väninnor vill åka dit naturligtvis.⁶²

Hon var inte unik, utan det fanns andra respondenter som svarade på ett liknade sätt. Enligt min tolkning pekar detta på att Halmstad har en identitet som gör att folk associerar det med aspekter som en hör en turistort till som exempelvis bra väder, flera av de tillfrågade var också tillfreds med stadens utbud av restauranger vilket båda är aspekter som har beskrivits som viktiga för sportturisters val av resmål.⁶³ Staden har följaktligen lyckats med att skapa sig ett starkt platsvarumärke vilket tydliggörs av att respondenter var positivt inställda till ”produkter” som torg och stadskärna vilket är något som är beskrivet som komponenter i platsvarumärket.⁶⁴

5.5 Sprintermäster-besökarnas syn på Halmstadtravet

Omdömet om själva anläggningen var inte enbart positivt. Flera respondenter ansåg att anläggningen är omodern, sliten och behöver fräschas upp men dessa påpekade samtidigt att detta gäller allmänt för de svenska travbanorna och inte just för Halmstad i synnerhet. Till exempel löd en respondents svar på frågan ”Hur uppfattade du själva anläggningen?” så här:

[...] Generellt sett i Sverige är det väl ungefär den här nivån på banorna. Det finns ju absolut upprustningsmöjligheter men det är ju inget som är just för Halmstadtravet utan det är för alla banor. [...]⁶⁵

En annan svarade följande på frågan om hur denna uppfattade anläggningen:

⁶¹ Respondent Kvinna 41, Intervju 2017-04-27.

⁶² Respondent Kvinna 41, Intervju 2017-04-27.

⁶³ Roche, Spake & Joseph, 2013 S. 150, 151.

⁶⁴ Johansson & To 2016 S. 2.

⁶⁵ Respondent, Man 29, Stockholm, Intervju 2017-05-03.

Som en ordinär travbana. Lite gammal, lite sliten. När det blir mycket folk skulle man önska lite mer toaletter.⁶⁶

Ytterligare en respondent var däremot betydligt mer positivt inställd och svarade så här:

Det är en av de anläggningarna jag trivs bäst på faktiskt i Sverige av de jag har varit på här härnere. Jag gillar stället, det känns väldigt gemytligt och så som jag nämnde tidigare, närheten till allt är bra. Trots att det var mycket folk de gångerna jag har varit där så har det inte varit några längre köer tycker jag inte, det här var lite till restaurangen där någon gång där men jag tycker ändå att det har funkat bra. [...]⁶⁷

Däremot, om man har i åtanke att uppfattningen i allmänhet bland de intervjuade travbanebesökarna är att de svenska banorna är undermåliga vilket stärks av en rapport framtagen av Svensk Travsport som menar att i stort sett hela byggnadsbeståndet på de svenska travbanorna är föråldrade och inte håller nivån som en modern publikmiljö.⁶⁸ Detta får ses som negativt för travsporten i allmänhet då kvaliteten på arenan spelar roll för sportturisten vid dennes val av destination.⁶⁹ Med detta i åtanke ter det sig dock som att Halmstadtravet står sig starkt i rådande konkurrens. Bland annat på frågan ”Vad har Halmstadtravet för anseende ute i landet?” svarade en tillfrågad följande:

[...] när man hör folk prata om Halmstadtravet så pratar de gott om det. Halmstadtravet har ju flera ansedda tränare och kuskare som är sympatiska, Untersteiners, Jerry Riordan o.s.v. Det är få som säger något illa om Halmstadtravet om man säger så. De har liksom en välfungerande bana med bra hästar och bra tävlingar. [...]⁷⁰

I övrigt prisas Halmstadtravet framför allt för sitt banunderlag och sin banpersonal av respondenterna när frågan ”Vad har Halmstadtravet för anseende ute i landet?” ställdes. Detta var så framträdande att fem av sex svaranden nämnde det explicit.

En svarande replikerade:

Gott. Framst med tanke på sitt underlag men jag tror att Halmstad har ett ganska gott anseende rent generellt. Det är duktiga tränare som kommer därifrån, bra underlag. [...] Jag tror att anseendet är gott.⁷¹

En annan:

⁶⁶ Respondent, Kvinna 35, Intervju 2017-04-28.

⁶⁷ Respondent, Man 29, Blekinge, Intervju 2017-04-27.

⁶⁸ Banornas Uppdrag, 2014, S 9.

⁶⁹ Roche, Spake & Joseph, 2013 S. 151.

⁷⁰ Respondent, Man 29, Stockholm, Intervju 2017-05-03.

⁷¹ Respondent, Kvinna 35, Intervju 2017-04-28.

[...] banpersonalen gör ju ett enormt bra jobb, det är ju nästan alltid bra bana därnere. Så det är ju en riktigt bra sommarbana om man säger så.⁷²

Och en tredje:

Positivt. Det surras ju alltid om att de har bästa banpersonalen och det bästa underlaget. De står sig väldigt bra. De får ofta positiv feedback om hur de sköter banan och hur skonsamt det är för hästarna.⁷³

Även en fjärde var inne på samma linje:

Jag tycker att det har ett bra anseende utåt, det hyllas ju ofta i media av aktiva och publik och det är oftast bra banunderlag så här liksom. [...]⁷⁴

Slutligen, den femte som nämnde banunderlaget när Halmstadtravets anseende fördes på tal svarade följande:

[...] Även om jag tycker att det tenderar på att man fokuserar så väldigt mycket på att man har en så fantastisk bana. Vilket man säkert har men man får inte veta så jävla mycket mer liksom. [...]⁷⁵

De flesta respondenterna hade dålig insyn i utbildningsutbudet på Halmstadtravet men en respondent som undersökt det svarade som följer:

Det känns som att det finns utbildningar både till barn och ungdomar och vuxna. Jag tycker att det kan marknadsföras lite bättre, när jag var på Sprintermästaren såg jag inte någonting om detta. Fick liksom gå in på hemsidan för att kolla om det. [...]⁷⁶

5.6 Sprintermästar-besökarnas syn på Sprintermästaren

Sprintermästaren är Halmstadtravets största evenemang och en av respondenterna ansåg till och med att det är det Sprintermästaren som Halmstadtravet är mest känt för, denne svarade på följande vis på frågan ”Vad har Halmstadtravet för anseende ute i landet?”:

[...] Halmstadtravet är väl som mest känt för just Sprintermästaren och det är väl mest därför folk åker ner dit på travet, just för att det är Sprintermästaren. Och det är ju väldigt stort, Sprintermästaren. [...]⁷⁷

⁷² Respondent, Man 24, Intervju 2017-05-02.

⁷³ Respondent, Man 25, Intervju 2017-05-02.

⁷⁴ Respondent, Man 29, Blekinge, 2017-04-27.

⁷⁵ Respondent, Kvinna, 41 2017-04-27.

⁷⁶ Respondent, Man 29, Blekinge, 2017-04-27.

⁷⁷ Respondent, Man 24, Intervju 2017-05-02.

En aspekt som är en betydande faktor vid sportturisters val av resmål är säkerheten på evenemanget.⁷⁸ Med anledning av detta inkluderades en fråga om säkerheten på Sprintermästaren där svaren som mottogs var varierande. Några respondenter verkar inte ha övervägt säkerhetsaspekten särskilt noga varav en replikerade:

Det är ju inte som på Solvalla med alkoholen t.ex. Den kan man ju gå helt fritt med och det är positivt tycker jag. Ur en säkerhetssynpunkt är det väl kanske inte lika bra.⁷⁹

Denne fick då följdfrågan om han kände sig säker i på Sprintermästaren vilket han svarade ja på. En annan av de intervjuade hade en liknande inställning till säkerheten och svarade:

Jag tror nog att vi har plankat lite runt och in på ställen och ljugit för någon vakt som har ryckt på axlarna lite men vi är å andra sidan inte så farliga så det var nog bra. Jag tror inte att det var, det var nog inga som kollade väskor när man skulle in där, va? Nej. Det var skitbra.⁸⁰

Några av de andra tillfrågade hade en annan synvinkel på säkerheten och varav en av respondenterna svarade enligt följande:

Nej, men det var någonting som jag reagerade lite över faktiskt, jag tycker att säkerheten kändes om man tänker på dagens samhällssituation. När man ser patrullerande väktare och poliser däruppe, det är en trygghet tycker jag. Även fast man inte tror att något ska hända på en travbana känner i alla fall jag en trygghet när de går runt där. Det tycker jag är jättebra. Man vet ju aldrig med tanke på situationen idag. Det är ändå stora folksamlingar på travet med och lätt att göra något men det känns tryggt tycker jag.⁸¹

En annan hade ett liknande synsätt och ansåg att säkerheten var hög:

[...] det kändes som hög säkerhet. Jag vet inte om jag sett så många poliser ute på en travbana tidigare faktiskt. Det skulle vara på Solvalla då som man ser på Elitloppet att det går förbi en hel del. Man jag vet att jag tänkte på det när jag var där, att det var så många poliser. Jag minns inte om det hade hänt något innan så om det var någon hotbild eller så men nej, det kändes som att säkerheten var hög.⁸²

En femte respondent hade en något mer neutral bild angående säkerheten på evenemanget:

Den reagerade jag inte alls över så det måste väl betyda att den var bra. Nej, men jag inte minnas någon direkt hotfull situation. Jag kan inte minnas att jag såg enormt mycket vakter vilket väl betyder att de gjort det bra, både förebyggande och att hantera det som eventuellt hände väldigt diskret och snyggt.⁸³

Trots att svaren varierade så pass mycket så var samtliga överens om att de kände sig trygga när de besökte Halmstadtravet i samband med Sprintermästaren. En annan aspekt som ansågs

⁷⁸ Roche, Spake & Joseph, 2013 S. 150.

⁷⁹ Respondent, Man 25, Intervju 2017-05-02.

⁸⁰ Respondent, Kvinna 41, Intervju 2017-04-27.

⁸¹ Respondent, Man 29, Blekinge, Intervju 2017-04-27.

⁸² Respondent, Man 29, Stockholm, Intervju 2017-05-03.

⁸³ Respondent, Kvinna 35, Intervju 2017-04-28.

intressant för den här uppsatsen var kundbemötandet vilket respondenterna tillfrågades om och här var responsen från de tillfrågade uteslutande positiv. Bland annat svarade en respondent:

[...] Generellt sett på de travbanorna jag har varit tycker jag att personalen är serviceinriktade och bemöter kunderna på ett bra sätt. Oftast är det yngre människor som, ja vad ska man säga, uppenbarligen är de intresserade av serviceyrket. De är hungriga på något sätt och nej, jag tycker att det är bra personalöverlag på banor i Sverige och det är inget undantag på Sprintermästaren. Det var glada tillrop och man kände sig välkommen och sedd.⁸⁴

När intervjuobjekten blev tillfrågade om förslag till förbättringar för Sprintermästaren varierade svaren återigen. Bland annat var en person inne på det här med matutbudet, vilket också är en aspekt som påverkar sporturister när de väljer destination.⁸⁵ Denne föreslog någon form av food court där man kan inhandla mat för en billig peng från världens alla hörn men då jag vet att det är i det närmaste folktomt vanliga tävlingsdagar (Halmstadtravet hade i snitt 1.459 besökare/tävlingsdag 2016 vilket dras upp av Sprintermästaren och V75-dagar⁸⁶) var det relevant att ställa följdfrågan ”Menar du att det ska vara på Sprintermästaren och så eller alla tävlingsdagar”? Varpå respondenten svarade:

Det kan väl kanske vara svårt att få ekonomi i det där om man har det alla tävlingsdagar men absolut när det är så pass många tusen människor som det är på såna här travbanor liksom av Halmstadtravets dignitet med så mycket folk stordagar måste det ju finnas intresse från utomstående att hyra in sig. Och även intresse från Halmstadtravet och andra banor som sagt att kunna erbjuda en riktigt bra mattallrik för mellan 80 och 100 spänn.⁸⁷

Samme respondent efterlyste även mer samarbeten med andra intressenter i samband med Sprintermästaren:

[...] Annars är det väl, kanske om man kan få till mer samarbete med andra ställen inne i stan liksom. Har du varit på Sprintermästaren så kan du visa upp din biljett och få någon trerätters på en restaurang lite billigare om du bokar bord. Man kan ju försöka få igång det här, få med hela staden på ett sånt evenemang. [...]⁸⁸

Andra förslag som dök upp var någon ville se mer marknadsföring inriktat mot själva sporten, någon tyckte att de behövde bli bättre på att plocka upp skräp under Sprintermästaren medan en tillfrågad var tillfreds med evenemanget:

⁸⁴ Respondent, Man 29, Stockholm, Intervju 2017-05-03.

⁸⁵ Roche, Spake & Joseph, 2013 S. 151.

⁸⁶ Svensk Travsports Årsstatistik 2016, 2017 S. 55.

⁸⁷ Respondent, Man 29, Stockholm, Intervju 2017-05-03.

⁸⁸ Respondent, Man 29, Stockholm, Intervju 2017-05-03.

[...] Jag tycker att Sprintermästaren är rätt föredömligt och det är inte så enormt långa travdagar, alltså de håller inte på med liksom förmiddagslopp och tramsar sådär utan alltså jag tycker att det är rätt. Jag kan inte komma på något sånt där spontant som störde mig så.⁸⁹

De flesta intervjuobjekten bortsett från två var överens om att man inte märkte av på stan i övrigt att Sprintermästaren pågick förutom några enstaka reklamskyltar. De andra två svarade som följer, den första:

Alltså när man var på stan och så var det nog svårt att avgöra om man inte var travintresserad liksom, att det pågick något extra. Annars var det ju liksom ute på Tylösand där de hade anordnat i symbios med nattklubben därute lite travfest, där kunde man märka av. Man kunde se på bartenders och så att de hade t-shirtar med travhästar och det var ett sorl med trav därute. Annars på stan och så hade varit svårt om man varit helt ointresserad att förstå att det pågick något.⁹⁰

Och den andra:

Ja, det märktes ju av tycker jag. Man träffade ju folk ute på stan som man såg var travfolk som man kände igen från andra platser. Men även att det var en uppstyrd fest på kvällen ute i Tylösand. Men däremot tycker jag att det är konstigt att de inte gör mer reklam för det, sätter upp affischer och så.⁹¹

Avslutningsvis, varför respondenterna lockades till just Sprintermästaren var framför allt för travsportens skull medan några angav att även Halmstad som stad med allt vad det innebär spelade in i valet av destination, vilket även finns beskrivet tidigare i resultatredovisningen.

6.0 Analys och slutsatser

6.1 Inledning

I analysen har frågeställningarna besvarats en efter en med hjälp av det teoretiska ramverket med stöd av tidigare forskning.

⁸⁹ Respondent, Kvinna 35, Intervju 2017-05-28.

⁹⁰ Respondent, Man 29, Stockholm, Intervju 2017-05-03.

⁹¹ Respondent, Man 24, Intervju 2017-05-02.

6.2 Vad har Halmstadtravet och dess besökare för syn på anläggningens påverkan på den regionala utvecklingen?

Halmstadtravet är en ideell förening och behöver således bara gå +/- 0 men målsättningen är att uppvisa ett bra resultat mot styrelsen och medlemmarna.⁹² Styrelsen och medlemmarna får anses tillhöra dem som ligger närmast föreningen enligt den spindelnätsliknande intressentmodellen, eftersom de är att betrakta som ägare av föreningen och travbanan om.⁹³ Att det från travbanans perspektiv var nödvändigt att samarbeta med andra intressenter framkom tydligt under intervjun med den eventansvarige, hon ansåg bland annat att kommunen var en av de allra viktigaste medaktörerna.⁹⁴ Kommunen är en intressent då den är en del av det kringliggande samhället samt både berörs av, och i högsta grad influerar, travbanans verksamhet enligt intressentmodellen.⁹⁵ Detta då kommunen spelar en viktig roll för turismens utveckling i en region då de ofta ansvarar direkt eller indirekt för marknadsföringen av den kommunala turismen vilket Müller är inne på i *Sportturism – en lösning för glesbygdens strukturproblem?*⁹⁶ Turistnäringen i Halmstadsregionen var också något den eventansvarige var positivt inställd till. Det var även Sprintermästaren-besökare som intervjuades. Detta pekar på hur Halmstadtravet och kommunen samverkar och tillsammans främjar den regionala utvecklingen genom turistnäringen. Halmstad har också av allt att döma lyckats med att skapa sig ett starkt platsvarumärke.⁹⁷ Samtliga av de tillfrågade besökarna ansåg att Halmstadtravet har ett gott anseende i trav-Sverige, detta torde rimligen bidra till Halmstads platsvarumärke, åtminstone bland travfolk. Flera av de tillfrågade besökarna var också tillfreds med stadens utbud av restauranger, de förknippade även Halmstad med bra väder vilket är aspekter som är avgörande för sportturisters val av resmål enligt *A model of sporting event tourism as economic development* av Sarah Roche, Deborah F. Spake och Mathew Joseph.⁹⁸

⁹² Daresjö, Jeanette, Eventansvarig, Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

⁹³ Svensk Travsport, 2016, Hämtad 2017-05-12.

⁹⁴ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig, Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

⁹⁵ Borglund, De Geer, Sweet, Frostenson, Lerpold, Nordbrand, Sjöström & Windell, 2012 S. 34, 35.

⁹⁶ Müller, 2007 S. 39.

⁹⁷ Johansson & To, 2016 S. 4, 5.

⁹⁸ Roche, Spake & Joseph, 2013 S. 150, 151.

En annan viktig intressent är teknikföretaget Linson som levererar tekniken till banan.⁹⁹ Linson är dessutom beläget i Åled vilket ligger inom Halmstads arbetsmarknadsregion. Eftersom Halmstadtravet har en intressentrelation till Linson är det sannolikt så att banan bidrar indirekt till att skapa lokala arbetstillfällen på Linson. På sekretariatet på travbanan är det enbart Halmstadbor som arbetar.¹⁰⁰ Detta främjar den regionala utvecklingen i och med att det innebär arbetstillfällen för de lokala invånarna, däribland på höga poster vilket är intressant för den här studien då även kvaliteten på arbetstillfällen är av vikt då man mäter regional utveckling med en kvalitativ måttstock.¹⁰¹ Detta har en positiv inverkan på det omkringliggande samhället som, som sagt även det räknas som en intressent.¹⁰² Flest arbetstillfällen torde dock Halmstadtravet bidra med indirekt tack vare sina tränare som tillsammans har närmare 1000 hästar i träning varav cirka 700 av dessa är proffstränade.¹⁰³ En travhäst i proffsträning bidrar bland annat till att skapa sysselsättning för hästskötare, hovslagare, veterinärer, transportörer, foderförsäljare för att nämna några yrkesgrupper vilket Heldt beskriver i sin rapport *Regionalekonomisk betydelse av travsporten*.¹⁰⁴ Här bör det dock tilläggas att hästskötarna nödvändigtvis inte kommer från regionen då det är en yrkesgrupp som gärna flyttar runt och förkovrar sig hos olika tränare.¹⁰⁵ Däremot är det troligen enbart positivt för bygden att ung och kompetent flyttar till Halmstad för att verka och leva där. Tränarna kan rimligtvis placeras in som kunder till Halmstadtravet enligt intressentmodellen.¹⁰⁶ Halmstadtravet och dess kunder, det vill säga tränarna, influerar också varandra å det grövsta, travbanan behöver tränare som hyr in sig medan tränarna behöver någonstans att utöva sin verksamhet på.

6.3 Vad har Halmstadtravet och dess besökare för syn på Sprintermästarens påverkan på den regionala utvecklingen?

Sprintermästaren bidrar bland annat med en turistekonomisk effekt för den regionala utvecklingen då det är ett evenemang som lockar besökare från hela landet och en stor andel är långväga gäster, drygt 12 000 personer besöker evenemanget på torsdagen och 14 - 15 000 på lördagen.¹⁰⁷ Dessa personer ska ha någonstans att bo, de äter på restauranger, och är ute

⁹⁹ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig, Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

¹⁰⁰ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig, Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

¹⁰¹ Pike, Rodriguez-Pose & Tomaney, 2007 S. 1260.

¹⁰² Borglund, De Geer, Sweet, Frostenson, Lerpold, Nordbrand, Sjöström & Windell, 2012 S. 35.

¹⁰³ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig, Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

¹⁰⁴ Heldt, 2014 S. 13.

¹⁰⁵ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig, Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

¹⁰⁶ Borglund, De Geer, Sweet, Frostenson, Lerpold, Nordbrand, Sjöström & Windell, 2012 S. 36.

¹⁰⁷ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig, Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

och roar sig med mera; i en tidigare rapport fastställdes det bland annat att de långväga travbanebesökarnas konsumtion av mat och dryck var betydligt större än för de lokala besökarna enligt Heldts rapport och det är i samband med Sprintermästaren Halmstadtravet lockar långväga besökare framför allt.¹⁰⁸ Sprintermästaren bidrar således till en ökning av hotellnätter i regionen, bland annat har Halmstadtravet själva bokat upp i stort sett alla rum hos den lokala intressenten Hotel Tylösand under de dagar Sprintermästar-meetinget pågår.¹⁰⁹ Detta visar återigen på hur olika intressenter hänger ihop, i det här fallet är det evenemanget Sprintermästaren, vilket är skapat av Halmstadtravet har en positiv inverkan på flera andra intressenter i regionen, däribland kommunen och andra verksamheter i den. I det här fallet är ju Halmstadtravet kund till Hotel Tylösand vilka drar nytta av att det kommer så mycket folk till Sprintermästaren. Ute på hotellet kunde man också märka av att Sprintermästaren pågick enligt en respondent då han hade noterat att deras bartenders var klädda i t-shirts med travhästar på.¹¹⁰

Det finns dessutom flera studier som pekar på att sportturism har positiva effekter på regioner samt främjar regional turismutveckling då det är en av de snabbast växande formerna av specialiserad turism däribland *Promoting tourist destinations through sport events – The case of Braşov* författad av Candrea och *Marketing Sport Event Tourism: Sport Tourist Behaviors And Destination Provisions* av Alexandris och Kaplanidou men även svenska studier som *Skidskytte-VM 2008 – Effekter av Vinterfestivalen och Biathlon 2008* av Gunnervall och Pettersson.¹¹¹ Däremot menade de flesta besökarna att det knappt märktes av på stan i övrigt att Sprintermästaren pågick så här går det att skönja en viss förbättringspotential. Ett så stort evenemang som Sprintermästaren skapar med stor sannolikhet också arbetstillfällen för unga i regionen att få in en fot på arbetsmarknaden, till exempel med tanke på tanken på belastningen på restauranger och dylikt som uppstår. Däremot den extra totopersonal och funktionärer som krävs vid Sprintermästaren hyrs in från andra banor vilket medför att det inte skapas några arbetstillfällen inom regionen inom just de yrkesområdena.¹¹²

¹⁰⁸ Heldt, 2014 S. 20, Daresjö, Jeanette, Eventansvarig, Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

¹⁰⁹ Daresjö, Jeanette, Eventansvarig, Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

¹¹⁰ Respondent, Man 29, Stockholm, Intervju 2017-05-03.

¹¹¹ Candrea, 2010, S. 63, 64, Alexandris & Kaplanidou, 2014 S. 125, Gunnervall & Pettersson, 2008 S. 56, 57, 60.

¹¹² Daresjö, Jeanette, Eventansvarig, Halmstadtravet, Intervju 2016-03-21.

6.4 Framtida forskning

Skribenten anser att det finns utrymme för mer forskning inom det här området. Bland annat kan det tänkas att fler banor och regioner kan studeras för att få en större vidare bild av hur en travbana främjar regional utveckling. Dessutom vore det intressant med studier om hur arenaproblemen, som framkom i den här studien, inom den svenska travsporten kan lösas.

Källmaterial

Tryckta källor

Alexandris, K. & Kaplanidou, K. (2014) "Marketing Sport Event Tourism – Sport Tourist Behaviors and Destination Provisions". *Sport Marketing Quarterly*. Vol. 23 Uppl. 3.

Alvehus, J. (2013) *Skriva uppsats med kvalitativ: En handbok*. Uppl. 1. Stockholm: Liber.

Borglund, T., De Geer, H. & Hallvarsson, M. (2009) *Värdeskapande CSR – Hur företag tar socialt ansvar*. Uppl. 1. Stockholm: Norstedts Akademiska Förlag.

Borglund, T., De Geer, H., Sweet, S., Frostenson, M., Lerpold, L., Nordbrand, S., Sjöström, E., & Windell, K. (2012) *CSR – Corporate Social Responsibility – En guide till företagets ansvar*. Uppl. 1. Stockholm: Sanoma Utbildning.

Bryman, A. (1997) *Kvantitet och kvalitet i samhällsvetenskaplig forskning*. Uppl. 1. Lund: Studentlitteratur.

Bryman, A. (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Uppl. 2. Malmö: Liber.

Christensen, L. & Kempinsky, P. (2004) *Att mobilisera för regional tillväxt*. Lund: Studentlitteratur.

Ejvegård, R. (2009) *Vetenskaplig metod*. Uppl. 4. Lund: Studentlitteratur.

Esaiasson, P. & Gilljam, M. & Oscarsson, H. & Towns, A. & Wängnerud, L. (2017) *Metodpraktikan – Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Uppl. 5. Stockholm: Wolters Kluwer.

Getz, D. (2007) *Event Studies – Theory, research and policy for planned events*. Uppl. 1. Oxford: Elsevier.

Grafström, M., Göthberg, P. & Windell, K. *CSR: Företagsansvar i förändring*. Uppl. 2. Stockholm: Liber.

Gunnervall, A. & Pettersson, R. (2008). *Skidskytte-VM 2008 – Effekter av Vinterfestivalen och Biathlon 2008*.

Heldt, T. (2014) *Regionalekonomisk betydelse av travsporten – Exemplet Dalatravet Rättvik*.

- Johansson, H. & To, M. (2016) *Dr. Jekyll & Mr. Hyde – En platsidentitets omvandling*
- Kylén, J-A. (2004) *Att få svar*. Uppl. 1. Stockholm: Bonnier.
- Müller, D.K. (2007) ”Sportturism – en lösning för glesbygdens strukturproblem?”. *Svensk Idrottsforskning*.
- Patel, R. & Davidson, B. *Forskningsmetodikens grunder*. Lund: Studentlitteratur.
- Pike, A., Rodriguez-Pose, A. & Tomaney, J. “What Kind of Local and Regional Development and for Whom?”. *Regional Studies*. Vol. 41. Uppl. 9.
- Roche, S. & Spake, D.F. & Joseph, M. (2013) "A model of sporting event tourism as economic development". *Sport, Business and Management: An International Journal*. Vol. 3 Uppl. 2.
- Statistiska Centralbyrån. (2010) *Lokala arbetsmarknader – Egenskaper, utveckling och funktion*.
- Statistiska Centralbyrån. (2015) *Regionala indelningar i Sverige den 1 januari 2015*.
- Suji, H. (2011) ” Purposeful Sampling in Qualitative Research Synthesis". *Qualitative Research Journal*. Vol. 11. Uppl. 2.
- Svensk Travsport. (2014) *Banornas uppdrag*.
- Svensk Travsport. (2017) *Årsstatistik 2016*.
- Udd, S. (2015) *Regional Utveckling, för Vem?* (Master’s thesis) Karlstad: Fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap, Karlstads universitet. Tillgänglig: <http://www.diva-portal.se/smash/get/diva2:841372/FULLTEXT01.pdf>

Webbsidor

ATG Tillsammans. (2016) *Det här är ATG*. Hämtad 2017-05-23 från

<https://tillsammans.atg.se/om-atg/det-har-ar-atg>

Nilsson, T. Reseguiden. *Halmstad är Sveriges bästa sommarstad 2014*. 2014-05-27. Hämtad

2017-05-25 från <http://www.resguiden.se/artiklar/halmstad-ar-sveriges-basta-sommarstad-2014-9498?previewMode=true>

Svensk Travsport. (2016) *Vem bestämmer i den svenska travsporten? – Del 1*. Hämtad 2017-05-12 från

<https://www.travsport.se/article/1.249/1.530205;jsessionid=3y2nW87CzVlnFmsTTcdt7GnZLLp5YjWkCJTkr4mv88zh2ymBVmpj!1179757058>

Svensk Travsport. (2016) *V75*. Hämtad 2017-05-23 från <https://travsport.se/artikel/v75>

Svensk Travsport. (2016) *Om oss*. Hämtad 2017-05-23 från

<https://travsport.se/wicket/bookmarkable/se.atg.web.travsport.page.polopoly.ArticlePage?10&cid=1.336>

Troff, B. Hallandsposten. *Halmstad är Sveriges bästa sommarstad*. 2017-05-24. Hämtad

2017-05-25 från <http://www.hallandsposten.se/nyheter/halmstad/halmstad-%C3%A4r-sveriges-b%C3%A4sta-sommarstad-1.4303036>

Bilaga 1 Intervjufrågor till den eventansvarige på Halmstadtravet

Hur ser aktörerna ut?

1. Hur tror du att er anläggning påverkar orten Halmstad?
2. Hur ser du på turistnäringen i Halmstad?
3. Hur ser er affärsidé ut?
4. Hur marknadsför ni er?
5. Hur många anställda är ni?
6. Ökar antalet anställda vid specifika evenemang?
7. Använder ni er mycket av lokal arbetskraft? Om så är fallet; vad är tanken bakom detta?
8. Hur vill ni att era anställda ska uppfattas?

Hur arbetar de för att ta fram sina evenemang?

9. Hur viktig är ekonomisk vinning kontra besökarnas upplevelser?
10. Har ni några mätningmetoder av effekterna av era evenemang? D.v.s. intäkter, arbetstillfällen, övernattningar, kulturellt, socialt, etc.
11. Hur ser beläggningen ut på era evenemang? Vad beror det på tror du?
12. Är det en stor andel av era besökare som kommer från andra städer?
13. Hur kan ni förfinera era evenemang för att locka fler besökare från andra städer?

Arbetar de tillsammans med några medaktörer?

14. Vilka är era medaktörer?
15. Hur samarbetar ni med dessa aktörer?
16. Vad ställer ni för krav på era medaktörer?
17. Är medaktörerna viktiga för er verksamhet?

Bilaga 2 Frågor till Sprintermästar-besökarna

Bakgrundsfrågor

1. Kön?
2. Ålder?
3. Bor?
4. Sysselsättning?

Frågor om evenemanget och anläggningen

5. Vad är din uppfattning om turistorten Halmstad?
6. Märktes det av på andra platser i Halmstad att Sprintermästarmeetinget pågick? Om så var fallet; beskriv hur.
7. Vad var det som lockade dig till just Sprintermästaren?
8. Hur tycker du att Sprintermästaren står sig gentemot liknande evenemang?
9. Hur bodde du under Sprintermästaren?
10. Hur hittade du ditt boende?
11. Hur kände du dig bemött av personalen under Sprintermästaren?
12. Hur uppfattade du själva anläggningen (Halmstadtravet)?
13. Anser du att det saknades något på anläggningen/eventet? I.s.f. utveckla vad.
14. Hur uppfattade du säkerheten på Sprintermästaren?
15. Hur anser du att Halmstadtravet kan förfinas eventet Sprintermästaren?
16. Hur anser du att en travbana ska bidra till lokalsamhället?
17. Vad anser du om Halmstadtravets projekt "Bolagsstallet"?
18. Vad anser du om Halmstadtravets utbildningsutbud?
19. Utifrån ditt perspektiv; vad har Halmstadtravet för anseende ute i landet?

Richard Westergren

Besöksadress: Kristian IV:s väg 3
Postadress: Box 823, 301 18 Halmstad
Telefon: 035-16 71 00
E-mail: registrator@hh.se
www.hh.se